Nr. 19. Anulu XXXI.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concodu ajutórele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 5 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. ruanatória.

Brasiovu 18/6 Martiu 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serio 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA
Transilvani'a.

La Concordatu.

(Continuare.)

Respunsulu mitropolitului Alecsandru Sterca Siulutiu catra mitropolitulu Andreiu br. de Siaguna

Nr. 93—1862.

Escelentia!

La multu pretiuti'a si cu multa bucuria imbraciosiata'ti charte a Escelentiei Tale din 21 Maiu 1861 Nr. 420 pentru ce asia tardiu iti dau asteptatulu si datorniculu respunsu, mai dicau vei afla Escelenti'a Ta in sfarsitu acestea.

Escelentia! principiulu „Gleichberechtigung aller Nationalitäten und Confessionen" dóra mai mare partiuitoriu si aparatoriu nu are, cá tocma pre mene, si osebitu in privinti'a confesiuniloru romane, nime nu dorésce mai tare decatu mene, cá cuventulu se se prefaca odata si in trupu, si déca stetea din partea mea, si pana acum se incarná — da e lunga limb'a boului, ci nu póte grai. — Acum dara érta-mi, ca mai 'nainte de ce mi-asiu da in merito respunsu, se facu o promisiune si observatione si la puscitiunea mea cea canonica si ierarchica.

Escelenti'a Ta in totu Ardéiulu in disces'a Escelentiei Tale esti — asia dicendu — unu Domnu necircumscrisu si independente in ocles bisericesci; nu si de a intrebá de nimenea — de unu altu colega episcopu, séu metropolitu, séu patriarchu — candu ai voi a face si a lucra ceva.

Si totusi — nu e indoiéla — ca 'ti se voru ivi si Escelentiei Tale in actiunile administrationei diecesei unele momente cá acelea, care te voru impedeca si sfii, cá se nu poti face totudeuna si tóte celea ce ai voi si si dori — Inse eu me sfiu in circumsta i mai grele, precum bine scii.

Eu amu in carmuirea bisericei si a credintiosiloru nostri din Ardéiu si din provinti'a metropolitana, inca vreo trei colegi eppi, intre cari dieces'a antica a Fagarasiului s'a impartitu, am unu vestitoriu apostolescu, am unu patriarchu, ba am si alti frati nu de un'a mama, da poternici, cari me controléza, si 'mi pazescu oscleulu si cari de multe ori si in acelea, in care ei nu aru avea drepta, 'mi tienu nu numai voi'a, da tocma si conscienti'a in catusi.

Acestea grele impregiurari dara, imi impusera o sfintósa datoria, cá pretiuit'a scrisoria a Escelentiei Tale din 21 Maiu 1861 Nr. 420 pre lunga si cordiala recomandatiune si reflexione, insinte de a'ti da in merito respunsu, in intielesulu canónelorn se o comunicu si cu colegii si fratii mei eppi dela Gherl'a si Lugosiu, si se le ceru si opiniunea si consensulu loru.

Inse durere! ca fratii mei acesti eppi, nu suntu de o parere cu mene, ci ei póte, rediamanduse pe diplom'a imperatésca din 20 Oct. 1860 puncto I-o si pe alte mai próspete decrete regesci si instructiuni, cugeta, ca tóte legile, rescriptele si decretele regesci emanate in favórea catolicismului pana acum, aru trebui se se tiena in poterea si valórea loru, pana atunci; pana candu acelea séu diet'a tierei nu le va cassá, séu regele prin unu contra- si specialu rescriptu si decretu nu le va revocá.

Intru acésta circumstare dara vei afla Escelenti'a Ta si causa'a, pentru ce am intardiatu si cu responsulu.

Standu'mi asia lucrurile, dupa ce jurisdictionea mea cea interna administrativa preste credintiosii nostri nu se póte dupa canóne*) estinde numai intre hotarale archidiecesei mele, si nu si mai departe preste marginile dieceseloru dela Gherl'a si Lugosiu, canonicesce deste loru, intieleptiesce vei intielege Escelenti'a Ta, ca mie singuru a face cu Escelenti'a Ta o invoiéla, carea se siba valóre sa in tóta Transilvani'a — incatu se estinde si dieces'a Escelentiei Tale — séu in tóta provinci'a acestei metropolii gr. cat. fara consensulu celoralalti colegi eppi, ale carora diecese si canonicésca jurisdictione suntu revarsate preste o mare parte a patriei nóstre si a diecesei Escelentiei Tale, canonicesce si legalmcu imi este tocma cu nepotintia.

Ér' déca invoiél'a acésta asiu restringe o numai intre marginile archidiecesei mele, atunci de o parte si veni Escelenti'a Ta in acea neplacuta positione, ca invoiél'a acésta cu mene singuru facuta, se nu o poti practisa in tóta dieces'a Escelentiei Tale, fara de a nu intempina opositioni, certe si conflicte grele, in partile de diecesele Gherlei si a Lugosiului tienatóre; ér' de alta parte aflandu colegii si alti controlori si mei, ca am facutu eu si fara consensulu loru invoiéla, mi asiu aprinde paie in capu, mi asiu sterni asuprami multe limbi poternice cartitórie si cautatórie de nodu in papura.

Dureros lucru pentru noi pentru amendoi! Da ce se facemu? despre partea mea alta n'am ce face, decatu sincer se'ti recunosco, nu numai dreptulu perfectei egalitati a confesiunei ortodocse, fatariu precum cu confesiunea mea, asia si cu celelalte tóte confesiuni ardelene, da si acelu drepta alu Escelentiei Tale de a solicitá neincetatu, si pana la diet'a venitória, cá inaltele locuri se'si revóce tóte acelea legi, decrete si instructiuni, cari ori si cine le-ar' potea, din acelu principiu, „ca nu suntu revocate" folosi, cá confesiunea ortodocsa se nu se póta bucurá de perfecta egalitate a drepturiloru, data in tocma si ei de Maiestatea Sa prin diplom'a imperatésca din 20 Oct. 1860.

Pana atunci se avemu pacientia, si pentru cá nici mie, nici Escelentiei Tale, se nu ne sternimu certe si conflicte neplacute cu altii, pana atunci, pana ce de inaltulu regimu pridecele se voru redica dela mediulocu, séu pana ce diet'a venitória, tóte relatiunile confesionali, pe bas'a unei perfecte egalitati, prin legi positive — carora nime se se póta contraria — nu le va coordiná — pana atunci dica, si in casatoriile mestecate, si in privinti'a trecerilorn religiése s'au a posesoriului bisericiloru si a altoru asertionetii parochiali etc. se ne tienemu strinsu de preecsistentele presinalte normative si decrete imperatesci.

Va aduce Dumnedieu — cum credu eu — presto una séu dóue luni, si diet'a Ardéiului, in care in faci'a a tóta patri'a si a tuturoru nationalitatiloru voiu aratá — precum am si aratatu si in conferintiele regalocilorn din Belgradu, — ca intocma asia suntu de strinsu aparatoriu si revindecatoriu alu egalitatei drepturiloru sororei confesiuni ortodocse romane, cá si a confesiunei mele.

Dupa tóte acestea Escelentia, déca totusi si socoti, ca in mene — care strimtoratu de grelele mele impregiurari, nu'ti dau respunsu, care dóra cu dreptulu l'ai fi asteptatu — este spiritulu celu reu de suprematisare, séu iubire de privilegii mai mari pentru bisericia mea de catu pentru a Escelentiei Tale, si pecatui de mórte.

Asia dara ce am disu in sorisórea mea din 15/3 Februariu a. c. Nr. 80 repetiesca si aici: „Noi ambi amu incheiatu concordia in natiunea nóstra, pentru unu scopu mai santu si mai sublimu nationale, nóue se cade acést'a ori si cu ce pretiu a o sustienea! — Se ne redicamu dara mai susu de tóte, asia catu cestele preotiloru si ale credintiosiloru nostri a ambe partiloru — cari credeme, ca nici candu vomu posedé intru tóte egalitatea drepturiloru, inse nu voru incetá, — se nu póta fi nici odata in stare a surupa si a nimici surit'a si binefacatória concordia si intima amicitia intre capii bisericesci.

Despre alta cu osebitu alu venerationei si alu stimei cultu remanu. — Blasiu, 1862 Martiu (diu'a?) s. c. l. —

Mitrop. Alecsandru.

---

*) Canon. II. alu consil. Ocum. alu II. de Const. I-ea — Can. XX. a Conc. Trull. —

Brasiovu 17 Martiu. Dumineca sér'a tienura junii nasi o adunare in sal'a redutului pentru a se intielege asupra programei, ce au de a statori cu totii. S'au tienutu cuventari pro si contra, cari nu ne au potutu interesá, fiindcea ele privieá numai causa'a sasésca. Totusi din curiositate stingemu, ca trasurile de capetenia ale programului loru fura: recunóscerea natiunei Ardéiului cu Ungari'a cá o fapta neatingibila; conchiamarea universitatei pentru prelucrarea unei nóue legi de alegere pe basea legiloru din 1848, neaugustat'a autonomia a natiunei sasesci si unitatea celoru 7 scaune si 2 districte intr'unu municipiu singuru. Alegerea deputatiloru sasi la dieta si la universitatea natiunei sasesci dupa o representantia mai drépta de interesse, apoi despre alegerea comitelui si a oficialiloru si despartirea justitiei de administratiune. Se facura multe reflexiuni, ca: e inca nu ne potu interesá, pana candu nu ne va veni imperati'a recunóscerei drepturiloru natiunale politice in mesura egala pentru ver-ce locuitoriu fara deosebire din fundulu regiu, séu pana candu nu vomu vorbi cu totii de universitatea fundului regiu. de municipiulu fundului regiu, pentruca tote cá a cincea róta nu se mai póte se remanemu, o'a trecutu timpulu, cá ómenii se se mai multimésca vreodata cu cele ce se face de nobis sine nobis et non etiam pro nobis.

Asteptámu dela liberalii „Jnngsachsen" unu programu statu de liberalu, incatu in cadrulu lui se nu remana nemicu de doritu pentru o perfecta egalitate intre tóte clasele si nationalitatile si in privinti'a limbei; si am fi mai doritu, cá din partea loru se fia fostu spriginita si da. Transchenfels, care proiectá unu censu mai crestinescu de 5 fl., dar' dloru inca nu se intielege la asia ceva, din care causa nici altii nu se voru puté intielege cu dloru. —

— Cetiramu in „Albin'a", cumca ar' fi esitu in Vien'a portretulu celu mai nimeritu alu laureatului nostru portu verulu Andreiu Muresianu la staruinti'a dlui preotu si fostu red. alu „Aurorei romane" Ioanichiu Miculescu, si cumca Dea a datu o suma de cesemplare la dispusetiunea prea stimatei sócie a reposatului in Brasiovu. Amu dori dimpreuna cu soci'a amintita, cá se vedemu vreunu cesemplariu si se ne damu parerea, déca e nimeritu séu ba, inse pana acum inca n'a sositu. —

Suntemu la incepotulu primaverei, ca 21 Martiu e sci si gerulu cu unu ventu impetuosu totu nu ne parasesce. Starea sanetatii inca e abnormala pe longa unu frigu statu de cerbicosu si siuisteo! — J.

Politic'a esterna in delegatiunea ungaresca.

In siedinti'a din 10 Martiu a delegatiunei ungaresci cu ocasiunea desbaterei bugetului de resbelu se facu pucine politica esteriora, fiindu

ca Trefort se esprimă, ca situatiunea generala, cu tóte intentiunile pacinice ale ministeriului comunu, nu pre garantéza vreo pace.

Koloman Tisza se revérsa si mai tare pe terenulu politicei esterne. Elu dice, ca nu e multimitu cu politic'a germana si orientala a regimului, ma nici cu cea italiana. Br. Beust nu s'a dechiaratu precisu, cumca va dá pace lucratoriloru in Germani'a, cá se'si fia cursulu seu. ci a dechiaratu numai, ca Austri'a vré se intre ci a dechiaratu numai, ca Austri'a vré se intre in proiectat'a federatiune de state, déca i se va garantá in accessi federatiune asemenea posetiune cu Prusi'a. Acésta pretensiune inse din punctulu de stare alu Ungariei e fórte nrodihnitória, pentrucă Ungari'a s'a luptatu atatu de multu in contra contopirii cu Germani'a, ma si din punctulu de vedere alu pacei, pentrucă Prusi'a facia cu astfeliu de nisuintie ale Austriei nu va lasá cestei din urma timpu de a se consolidá, dreptu care nu trebue se i damu occasione la prepusuri ca noi amu vré se contorbamu pacea. — Tisza vre mai incolo, cá Austri'a se nu se amestece in desvoltarea Germaniei, ci se se alature cu intimitate si pe cale onorabila la federatiunea de nordu.

In cau'a orientala se invoiesce cu politic'a Austriei de a se opune la intrevenitiunea puteriloru, inse ei pare reu, ca nu'i se estinde principiulu neintrevenitiunei si la desbinarile din laintrulu tieriloru turcesci; pentrucă déca popórele Turciei se voru vedé impedecate in nisuinti'a loru dupa libertate, ele se voru aruncá in braciele Rusiei, care ne va captivá si pe noi. Pretinde dara neintrevenitiune si retragere de orce amestecu ce ar' duce apoi la o pesire inarmata, pentrucă prin modulu acest'a s'ar puté castigá alisti considerabili. Pe temeiulu acestora elu dar' nu vré se voteze, decatu numai pe catu face de lipsa la o politica de a insufiá respectu in afara, ér' nu la o politica resbelica.

In 11 se continuara astfeliu de vorbe. Koloman Ghiczy dise, ca statele vecine ale Austriei vréu se o slabésca, ma chiaru se o si nimicésca, fiindcă se temu, ca de nu voru face acésta la timpulu seu, voru fi ele atacate de catra Austro-Ungari'a. Elu afla in cartea rosia o politica de reservare de dreptu facia si cu Germani'a si cu Italí'a si o politica ressitatória in contra nisuintieloru liberale ale popórelorn orestine de sudu. In fine finelorn inca da consiliu a recunósce fara reservare tóte cele intemplate in Germani'a, Itali'a si Turci'a.

Dupace mai vorbesce si Szecsen, ca nici o politica nu póte fi buna pentru Austri'a, care ar' sta in contrastu directu cu vreo parte din popórele sale, apoi recomanda politic'a momentului bine cumpanita.

C. Andrássy critica consiliarile stangei si se pare ca se facu si ceva demostratiune, ca Ghiczy dechiará lui Andrássy, ca nu sofere a fi mustratu de elu, ér' Andrássy i respunse ca elu nu se lasa a fi terorisatu. Elu póte asecura, dice mai incolo, ca ministeriulu comunu -si da tóta silinti'a spre a sustiené pacea, se mira inse, cum Ghiczy vede totu surora de pace, cá com ar' fi desjunsu se vre numai si pacea se fia secura. Trei media sunt de a sustiené pacea: 1) Sustienerea tractateloru cu orce pretiu. 2) Inchisiarea cu silantie. 3 armele. Midiuloculu primu in momentulu de facia póte fi pericolosu cá si alu doile; asia remane numai celu din urma. Adica Armarea?!

Consiliariulu de curte de Falke, cá representante alu ministeriului de esterne da o dechiarare mai precisa: In cau'a germana dechiara, ca misiunea lui Tauffkirchen s'a reieptatu, pentrucă elu a imbistu pre cu pucinu pe Austri'a si propunerile lui pe timpulu acela era cu totulu neoportune, éra candu cu cau'a Luxemburgului lecne a'ar fi deochiatu. — De acea supervenira asecurarile, ca regimulu vre a trai in pace cu Prusi'a si tractatulu de comercin austropruseanu subscrisu o dovada la acésta.

In cau'a orientala dede representantele regimului urmatóri'a dechiarare oficiale: „Ore prorompere violenta in Turci'a, chiaru si din laintru, care inse nu pre e libera de amestecu din afara, ar' fi pré desjunsu a compromite pacea cea ce o sustienemu cu atata seriositate; pentrucă si candu ar' accepta regimulu c. r. din partea deplina pasivitate facia cu o eventualitate cá acésta, totusi nu se póte pre supune, ca si celelalte poteri europene ar' remané totu privitórie pasive, ci unu astu unilateralu agressivu din orce parte ar' fi semnalulu la conflictu europenu, care cu tóte midiulocele trebue se se impedésce. Proclamarea unei pasivitati depline in cestiunea acésta ce atinge in interesele cele mai vitali ale monarchiei si mai de aprópe ale Ungariei ar' sapte orce impregiurari, dupa parerea mea, ar' sapte orce impregiurari, dupa parerea mea, ar' sapte orce impregiurari, dupa parerea mea,

Causa'a cluburiloru democratice si legile din 1848?

Scimu, ca Maiestatea Sa c. r. apostolica imperatulu in rescriptulu pré insultu regescu indreptatu catra diet'a Ungariei cu data 3 Martiu 1866 a binevoitu a accentuá catu se póte de bine necesitatea modificarii legiloru din 1848 anumitu a art. 2, 3, 4, 16, 17 despre municipiu si 22 despre honvedi si in punctulu 12 adause: „Afara de acésta o de doritu, cá tóte determinatiunile legii din 1848, care pana acuma nu se punere prin noi in activitate, se se supraecesamieze cu patrondietate la timpulu seu, fiinduca aceles legi, cari s'au creatu sub apasarea de atunci a evenimentelorù sguduitórie de lume, póta in sine caracterulu de precipitantia si ca in simtiementulu obligatiunei de regentu nu se póte invoi la septoala restituire a legiloru din 1848, — care se pretinde pe temeiulu continuitatii de dreptu — pana candu nu se voru esaminá cu deamenuntulu si accomodá recerintieloru relationiloru fapticé;" si in punctulu 17. — „Dara tocma fiinduca Noi nu tienemu incoronarea numai de o ceremonia solenela, nu ne potemu invoi nici la restituirea estorofeliu de determinationi legale, a caroru novatamata sustienere a o intari cu juramentulu nostru, ne opresce simtiulu nostru religiosu si prin urmare voces conciintiei nóstre sol.*"; acimu, ca inainte de incoronare se si modificara unii art. si aceloru legi din 1848, prin urmare juramentulu n'a potutu se sune pentru „sustienerea legiloru din 1848."

Acum dintr'unu emisu esitu din consiliulu ministerialu din Pest'a in causa clubuloi democraticu capitelu din Pest'a luamu óresicare notitia mai espresa, despre ces, ce se privesce de lege obligatória pentru Ungari'a, fiinduca in confusionea de acum nimene nu mai e securu, ca unde ci pana unde esti pe terenulu legiloru, si unde pe alu arbitrariului. — Acelu emisu are cuprinsu demnu de mare luare aminte, de aces sei vedemu cuprinsulu:

Emisulu e cu datu din 3 Martiu 1868 subscrisu de min. de interne br. Béla Wenkheim in urm'a unei decisiuni a consiliului de ministri si suna asia:

„Clubulu democraticu, ce vré a se constitui in Bud'a-Pest'a in § 3 alu statuteloru substernute prin loane Vidáta pe calea magistratului in 7 Ian. a. c. 218 desemnéza, ca unulu din scopurile clubului proiectatu e restituirea constitutiunei din an. 1848, motivandu, ca desvoltarea ulteriora a principialoru libertatii, egalitatii si fratietatii nu se póte spera pe alta base. „Déca pomenitulu § 3 din statute accentuéza din acesta temeiu restituirea deplina a leg. din 1848, elu denéga constitutiunei sustatória in fapta calificare, ca aceleasi principia se potu desvolta sub ea mai incolo; elu se incérca a cauta pe unu altu terenu, care e afara de marginile legiloru de valóre si a constitutiunei sustatórie. Fiinduca constitutiunea tierei nu se cuprinde in una séu intr'alta lege, ci in totalitatea legiloru sustatórie; fiinduca invoiél'a facuta in 1867 e intocma lege fundamentale a nationei, cá si sanctiunea pragmatica si tóte legile, care regulédza dreptulu de statu alu tierei; fiinduca ministeriulu e obligatu subtu juramentu si responsabilitate a sustiené totalitatea legiloru ce se afla in valóre, care numai legislativ'a are dreptu ale modifica si a ingrigi, cá toti se le observe: Ministeriulu nu póte aprobá, ma nici ca póte suferi cluburi politice de aceste latite prin to'a tiér'a cu scopu de a lucra in contra legei fundamentale a tierei." De aces se si provóca magistratulu pestanu, cá se opresca pre strinsu activitatea clubului proiectatu, pana candu in alta adunare concésa nu se voru schimba statutele in sensulu legiloru sustatórie. — Readunarea se concesa pe 8, inse ea nu avú nici unu resultatu.

Din cele de susu vedemu, ca legile din 48 in multe art. suntu contrarie constitutiunei moderne dualistice si ca alta miscare de cluburi séu societati politice nu se concede, decatu déca ere scopuri consunatórie cu legile sustatórie in valóre.

Privitóriu la Transilvani'a, pentru care se lasá deocamdata statu quo, apoi acum ne aflamu intr'o confusione si mai mare, ca déca dupa aratat'a dorintia a Mai. Sale legile din 48, care s'au creatu supto apasarea de atunci a evenimintelorù sguduitórie si pórta in sene caracterulu de precipitantia, trebue „superecsaminate cu deamenuntulu", pana a nu se pune in valóre, apoi nu acimu, pe ce altu temeiu suntemu tractati, decatu pe temeiulu escepționale, basatu, scie tatalu din ceru pe ce lege cu valóre deplina legislativa; pentruca nici lege de uniune séu fusiune valibila primita de toti factorii legislativi nu ecsista, nici legile din 48, dupa cum citimu din emisulu ministerialu, nu se privescu cu valóre in totu cuprinsulu loru. — In astfeliu de impregiurari escepționali si noi bietele Redactiuni suferimu preste tóta inchipuire. —

Reportulu

comitetului societatii pentru literatur'a si cultur'a romana din Bucovin'a.

(Urmare)

6. In puterea incuviintiarei adunarii din anulu trecutu au escrisu comitetulu premii din fói'a societatei Nr. 9., pag. 151, anulu 1867, pentru lucrari literarie, provocandu pre toti, carii se ocupa cu de asemeni, s'i tramite scrieri literarie originale si folositórie pana la finea lui Novembre 1867 spre deja lecare. Pana acum au incursu la comitetu unu manuscrisu intitulatu „Trompet'a Bucovinei", unu feliu de almanachu cu cuprinsu variatu de catre unu autoriu june, anume D. Olinschi, care merita tóta incurajarea pentru zelulu si simtiemintele manifestate in acésta scriere.

Comitetulu a decisu a se corectá manuscrisulu si a se reportá comitetului resultatulu impreuna cu o propunere potrivita, ce inse n'au urmatu din scurtimea timpului, sosindu acestu opusioru abia in timpulu din urma la comitetu.

Au mai intratu la comitetu o lucrare originale, unu tablou istoricu, intitulatu: „Siruln cronologicu alu Domnitoriloru din tierile romane Moldov'a si Romani'a dela intrelocuirea romaniloru acestoru tieri sub capi deosebiti", care s'a supusu unei cercetari de unu barbatu specialistu si s'a decisu, cá aflandueste meritosu se se tiparésca pe spesele societatii. Reportandose comitetului la timpulu seu resultatulu cercetarii, va luá comitetulu decisiunea sa ulteriora in privinti'a acestui tablou.

Alcia este loculu a se aminti si studiulu lucrariloru in privinti'a altoru done manuscrise distinse.

Unulu este intitulatu: „Manualu de armoni'a musicala de I. Vorobchievicin" si celalaltu: „Apologi'a lui Socrate" traduse in romanesce si provedute cu esplicationile trebuintióse pentru priceperea teostului de V. Bombacu, cari amendóue au incursu in anulu 1866 si despre a caroru intrare s'au reportatu adunarei generale din anulu trecutu.

Ce se atinge de opulu celu d'anteiu, se se observe, ca sosindu acest'a abia in Octobre an. tr. dela directoriulu conservatoriului din Bucuresci dn. Flechtenmascher impreuna cu o dejudecare favorabila si onoratória, se mai supuse inca unei cercetari limbistice. Er' domnulu autoriu, invitatu fiindu a esprimá comitetului dorinti'a sa in privinti'a opului, s'au respicatu intr'acelu, ca doresce cá se tiparésca opulu pe spesele societatii, oferindu pentru acestea in folosulu fondului societatii o mica de exemplarie.

Comitetulu decise a primí acésta oferta in totu cuprinsulu ei, insciintiandu pre autoriu despre acésta decisiune si multiamindu'i totu odata pentru generositatea sa sel.

(S'au luatu mesuri a se si tipari aceste opuri. P. 7 vorbesce despre confectionarea diplomeloru pentru membri, ce e'a si ecsecutatu.

8. Conformu conditiuniloru luate asupra'si au infaciosiatu stipendistii societatii dd. D. Maghioru si E. Nedelcu la finea semestrului 1 si 2 atestatele de colocvii; deci implininduse si ei indatorirea, li s'a asemnatu din partea comitetului mai de parte totu sub conditiunile staverite mai inainte stipendiele respective. Numitii domni urméza deci regulatu studiulu de dreptori la universitatea din Vien'a cá stipendisti si societatii.

Aici trebue a se aminti, ca d. A. Lupascu din Bucuresci a tramisu diece galbeni cá adausu pentru stipendiele societatii. Darutoriului i'a esprimatu in scrisu din partea comitetului cea mai vie multiamire si s'a cerutu dela Domni'a loi incuviintiarea de a trece acesti bani la fondulu societatii pana ce se va puté creá unu stipendiu pentru studii technice si reale conformu dorintiei respicate de domni'a lui prin scrisórea sa catra comitetu.

9. Asupra scrisorii dlui I. Golembiovschi, parochu in Stupca, prin carea a cedatu societatii diumetate din tacsele parochiale asia numite „marisasi" si „relotulu" pentru dilele de lucru, ce'i se cuveniá dela comunele rurale Stipotulu, Isvorulu, Soliti'a séu Moldov'a si Cârlibab'a, comitetulu a primitu acésta cesiune si au respicatu multiamit'a sa deale, facendu totodata si pasii conviintiosi la guvernulu tierei pentru castigarea acestoru bani.

10. Pentru colegerea contribuiriloru de pe la membrii de prin tienuturi alese comitetulu catra culegatorii din anulu trecutu (vedi reportulu din anulu 1867, pag. 8) in locuiu culegatoriului din tienutulu Dornei si ala Campulunglui, ala dlui Cornelia Cosovicin, esprimandu'i multiamires sa, pre dl. A. Piesca, administratoriu parochialu in Vatr'a Dornei. Ca tóte ca institutulu acest'a de colegatoriu póte se fia societatii cu timpulu de mare folosu, deocamdata s'au aratatu nepractica si din acesta motivu va intrá comitetulu de acum inainte cu membrii societatii in nemidilocita corespundintia in privinti'a stringerii de bani, precum s'au espusu si mai susu.

11. Formandu societatea conformu § 2 pt. 2 din statutele ei si „unu centru de adunare pentru acei barbati, carii doresce a urmari neintrerupta desvoltarea romane" si servindu dupa § 3 pt. 5 din stat. scopului societatii si loi periodice, au staruitu comitetulu a castigá pentru societate parte in drumulu prenumerationii, parte in schimbu cu fói'a societatii foii politice si literarie romane si germane. In sal'a de cetire a societatii se afla espuse urmatórialе foi romane: cele din Austri'a 12, din Principate 23 = 35 si 5 germane.

12. Incheiandu acésta parte a reportului, trebue inse se facemu amintire si despre dreptulu onorarei adunari de a intregí comitetulu societatii.

Espirandu acum trei ani dela alegerea ultima a comitetului de facia, are onorat'a adunare se alége astadi conformu programului dupa § 15 din statutele acestei societati pre presiedintele, vicepresiedintele si secretariulu societatii si alti patru membri in locuiu membriloru de pana acum, ala dd. N. Vasilco, Oreste Reni, Art. Ieremievicin si Dr. Al. Zota, carii esu din comitetu prin espirarea timpului de trei ani si functionii loru. — (Va urmá.)

BUCOVIN'A. Cernauti 11 Martiu. Trasiculu de sicia, care porni de demantia spre a merge la Lemberg indata dupa pornire, candu locomotivulu ajunse pe celu din urma stelpu alu podului de preste Prutu se rupsera férale podului si locomotivulu dimpreuna cu vagónele cadura si se inecara in Prutulu celu crescutu in unde. Numai provedinti'a ddiécasa feri de nu cadú si trainulu cu persóne in Prutu. Personalulu locomotivului si conductorele disparura sub und'a apei, unu altu servitoriu abia se liberá cá vai de elu, ér' vitele din vagóne cadiute in apa unele fara sdrobite prapadite, altele inotáu printre sloii de ghiatia. Privelistea eră trista dupace alergara si din orasiu ómeni spre ajutoriu. —

ROMANI'A.

Una compania germana representata prin Dr. Strousberg presentá in 18 Febr. in causa'a drumului de feru urmatóri'a suplica catra Mari'a Sa Domnitoriulu:

„Amu urmaritu cu unu interesu sinceru si neincetatu desvoltarea conditiuniloru politice ale Romaniei dela suirea Inaltimei Tale pe tronu, si amu consideră cá o onóre deosebita déca ni s'aru acordá de a puté contribuí la propasirea eficace a culturei, a comerciului si apoi la ridicarea prosperitatii intregei poporatiune romane.

„Din sperintiele facute in propri'e nóstra patria, amu dobendtu convictionea, ca nu se pó'e asiediá o basa solida acestoru aspiratiuni decatu numai prin crearea de midilóce de comunicatiuni, spre unu debitu mai leane alu intinseloru producte ale tierei, decatu numai prin infiintiarea unui vastu resou de cale ferate. Pentru o asemene infiintiare ne amu ingagiatu, — déca ar' place inaltului guvernu alu Mariei Tale, de a ne acordá concesiunea prin calea constitutionala, printr'unu actu deosebitu si cu conditiuni catu se póte mai moderate.

Fia-ne permisu, pré inaltiate Dómne, de a supune Mariei Tale, prea plecatu, propositiunea nóstra in acésta privintia, impreuna cu actulu concesiunii semnatu de noi, si de a adaugi rugatinnea, se binevoiésca Inaltimea Ta, a dispusá cá propositiunea nóstra se pa'vina inaltului ministeriu spre cosaminarea si luarea ei in consideratione.

„Santemu cu celu mai adencu respectu, si Mariei Tale pré plecati.

„Berlinu 18 Febr. 1868.

„(Semnati): Principele Hugo de Hohenlohe, Ducele Victor de Ratibor, comitele Carolu de Lehndorff. Dr. Strusberg."

— De curendu guvernulu Mai. Sale imperatorelui Napoleonu dadù Romaniei o nóua proba de bunavoinția si solicitudinea sa pentru romani. D. V. Duruy, ministrulu instructiunei publice alu Franciei, dupa intielegerile ce a binevoitu a luà cu d. I. C. Brateanu la ocasiunea afăriі dsale cu cateva luni in urma in Francia, a acordatu Romaniei dreptulu escepționale de a avé doi bursieri in scól'a normale superiór'a a Francieі, in care pana acum nici unu straninu n'a fostu admisu.

Santu cateva luni, de candu dnii M. Climescu si Vergolici, stipendisti ai statului la Parisu, au fostu admisi in din'a celebra scóla in tóte condițiunile scolariloru francesi, afara de siederea in cursulu nopții.

Publicamu mai la vale adres'a din 21 Februariu curentu prin care d. ministru V. Duruy binevoiesce a comunică ministeriului instructiunei publice alu Romaniei primele note dobandite de acesti escelenti studenti, cari au meritatu bine dela guvernulu ce'i intretiene, de óre ce unu ministru alu Franciei spune de ei, ca „intr'o di voru face onóre Franciei si scólei normale."

Ministeriulu a multumitu juniloru stipendisti pentru frumós'a loru portare si laudabilulu loru zelu data la invetiatura. — („Rom.")

Statutele Reuniunei femeiloru romane din Iasi.

Art. 1. Noi subsemnatele, considerandu imperfectiunile sistemului nostru de invetiatura pentru secsulu femeiescu, considerandu nepotinți'a individuale de asi castigá fiecare copila pre langa invetiatur'a generale si o invetiatura mai speciale, care se'i póta asecurá unu midilocu de traiu onestu si frumosu, considerandu pre de alta parte si marea miserie ce domnesce in scump'a nóstra patria si tóte relele ce de-curgu din ea, mai cu sému pentru secsulu nostru, neamu determinatu a formá si noi o societate pentru ajutoriulu si inveiatur'a feteloru romane mai sarace si dotate cu talente deorebite si specialminte cu invetiamentulu profesiunale si artisticu.

Art. 2 Societatea nóstra va portá numele de: Reuniunea femeiloru romane pentru cresceres fetiteloru orfane romane mai sarace cu talente deosebite, (pana candu venitulu ne va pune in stare a ajutá pre orice orfane sarace).

Art 3. Tóte femeile romane fara osebire, care voru luá parte si voru contribuí pentru scopulu reuniunei, se voru numi membrii reuniunei; tóte alte dómne ajutatórie se voru numi membrii onorari; ér' cari voru ajutá sporirea fondului reuniunei cu legate testamentarie si cu sume mai insemnate pana la 15 galbeni minimum, se voru numi binefacatórele reuniunei.

Art. 4. Ajutórele in folosulu orfanelorŭ se voru dá si culege, réu in bani, réu in lucruri de ori ce pretiu, ori si candu si dela ori si cine in mesur'a in care va trage inim'a si voru lasá impregiurarile pre fiecare a folosi sórtea nenorocitelorŭ orfane si sarace.

Art. 5. Spre a insintá scopulu reuniunei si spre a dirige trebile si on mai mare progresu, se va alege anualminte unu comitetu de 12 femei, dintre care un'a va tiené locolu de presiedinte, un'a de casiera, dóue de vicepresiedinte si altele dóue de secretare si protocoliste, care tóte voru primi aceste insarcinari gratisu in folosulu orfanelorŭ si alu feteloru sarace.

Art. 6. Comitetulu va dirige lucrarile reuniunei spre sporirea folosului si pentru orfane, dupa o se datorie; va primi pre langa cuitantie ajutóriele date, si trecandule in protocolu va ingriji cá colectele in bani se se asiedie fara cea mai mica intardiare pe interesu cu ipoteca de pretiu indoitu, séu si la case publice sarace; va pastrá obligatiunile cari voru trebui se fia intabulate singuru numai pe numele „fondului reuniunei femeiloru", pentru mai mare securitate a orfanelorŭ, se va sili a aflá stares si virst'a orfanelorŭ prin ajutoriulu celu mai nimeritu, si va judeca dupa testimonie intarite de vreo autoritate publica, cari orfane voru fi mai anteiu se se ajute, cum (in ce modu), cate si in ce measure, dupa cum adice va stá reportulu intre numerulu orfanelorŭ si intre venitulu si colectele de ajutoriu. Mai insolo se voru nevoi a aflá canaliolu celu mai securu spre a imparti orfanelorŭ si feteloru sarace ajutoriulu catu se va aflá.

Art. 7. In diu'a santiloru Mihailu si Gavrielu, comitetulu va respunde insintea adunarei generale a membriloru reuniunei de tóte lucrarile si folósele ce a avutu in favórea orfanelorŭ si feteloru sarace; candu atunci isi va dá socotelele, si isi va depune insarcinarea ce a portatu tolele, si isi va depune insarcinarea ce a portatu insintea membriloru reuniunei. Atunci adunarea va pasi spre a alege comitetulu anului viitoriu prin votisare, care va fi maioritatea adunatiei preinsciintiata de timpuriu de presiedinte, potondusse realege si fostii membri ai comitetului, care prin staruintia, harnici'a si ravn'a voru fi folositu mai multu reuniunei, nealegandose inse rude pana la alu patru'ea grade. Reclamarea absentiloru n'are loco.

Art. 8. Comitetulu la finitulu fiscarui anu va dá in publicu socotél'a cu deamenuntulu intr'o brosiurica, unde se voru trece numele tuturoru membriloru, carii au contribuitu spre folosulu reuniunei dimpreuna cu locolu domiciliului si cu ce au contribuitu fiecare pre anulu trecutu; se va aratá capitalulu intregu alu reuniunei, accuritatea si procentulu cu care e asiedatu. Dupa aceea se voru trece pre rendu numele feteloru orfane si sarace, cari au primitu ajutóre, insemnandu numele si locuinți'a parintiloru loru, precum si sum'a ajutoriului datu fiecarcia. In fine se va incheiá socotél'a aratanduse pre scurtu starea venituriloru si a cheltuieliloru, precum si reserv'a. (Va urmá.)

In TURCI'A partit'a liberala a ajunsu la carma si schimbarea facuta in ministeriu, in care a intratu si unu crestinu precum si apromisiunile pentru introducerea reformeloru liberale au trasu simpatiile apusene si mai tare catre Turci'a si acum se crede, dupa „Gazet'a de Moscova", ca Franci'a si Angli'a ar' fi inchisiatu cu Turci'a aliantia ofensiva si defensiva spre a pune stavile agresiveloru tendintie muscovitice. Cestiunea Cretei si a Candiei ér' a devenito obiectulu unei conferintie intre representantii diplomatici in Constantinopole. —

FRANCI'A. Parisu 10 Martiu. Abia se reintórse principele Napoleonu dela Berlinu la Parisu si „Coresp. Franc." scrie ca órasi se va reintorna intr'o calatória catra resaritu anumitu la Vien'a si de acolo prin Pest'a, Belgradu si Bucuresci pana la Constantinopole. In Parisu se mai vorbesce la bursa, ca principele Metternich, solulu austriacu a primitu dela min. de esterne o fórte importanta impartasire din Orienta, incatu indata parasi mas'a unde éra si telegrafă min. Beust. De alta parte br. Budberg, solulu rusescu, de candu s'au reintorsu, se arata mai resolutu la intrevorbirile sale. Deci calatori'a principelui Napoleonu se privesce cá o necesitate politica pentru Franci'a, cá se pipsiésca pulsulu celu adeverat alu intregei situatiuni in Orientu.

— Corpulu legislativu alu Franciei a primitu legea presei cu unu singuru voturi in contra; ér' pentru contigentulu de 100 000 armata numai cu 12 voturi in contra. Proiectulu pentru imprumutulu de 440 de milióne inca s'au propusu dimpreuna cu proiectulu de bugetu pe an. 1869. Veniturile ordinari sunt puse cu 1699 si spesele cu 1626 mil., spesele estraordinari 184 mil., pre candu venitele sunt numai 93 milióne franci.

— Unu orcanu mare sub meridianulu Parisului a facutu éra i o dauna fórte mare doborindu case si aruncandu obiecte in departari fabulóse. —

— La Toulos'a cu ocasiunea revistei gvardiei nationale se manifestă unu feliu de agitatiune fara de a se turbura ordinea. —

— Intre conieturele despre scopulu calatoriei principelui Napoleonu se afla si acea, ca s'ar fi dusu se presciintieze la Berlinu visitarea imp. Napoleonu ér' altii ei lungeson calatoria intentionata pana la Petersburgu, unde inca ar' avé de cugetu se faca visita. —

ANGLI'A. Londr'a. In camer'a comunelorŭ se discutá cestiunea Irlandiei si guvernulu anuncia, ca in septeman'a viitóre va presentá camerei unu bilu de reforma in favórea Irlandiei si dorésce se se faca cercetare comisionala asupra starei agricole si a universitatei catolice. —

RUSI'A. Petersburg 11 Martiu. Rusi'a procede mereu cu rusificarea si ortodocsarea incatu nu o intrece nici Turci'a in neteleranti'a, ce o incórda. Asia oprí acum pe toti oficiarii de confesiune catolica, cá se nu mai cuteze a-si tiené serbatórele. Déca Rusi'a procede astfeliu de tiené serbatórele. Déca Rusi'a procede astfeliu de neteleranta in contra crestiniloru, cu ce obradiu pretinde ea dela unu turcu necrestinu mai multa tolerantia? pentrucu turcii nu ajunsu a imputá crestiniloru, ca de ce nu voiescu mai in privinti'a limbei, nici in privinti'a drepturiloru a preotiloru, cu ce'a astépta se le calce merge on cosemplu, ca ea astépta se le calce in urma. — Bugetulu Rusiei pe 1868 are venituri 480,000.000 ruble si 471,000.000 spese. — In celelalte situatiunea nu a'a schimbatu. —

Nr. 2350/1867. 1—3

Publicatiune.

Prin emisulu inaltului regiu Guvernu din 4 Dec. 1867 Nr. 23.463 s'au concesu comunei Apoldu de susu scaunulu Miercurea amanarea tinerei tergului din 19 Nov., adica celu din diu'a de Elisabet'a pre 11 Decembre a fiesce carui anu.

Acésta se aduce spre scirea tuturoru, — pre cumca tergulu de tómn'a din comun'a Apoldu se va tiené de aici incolo totudeuna in 11 Decembre, incepanda dela anulu 1868, — carora i va premerge usitatulu tergu de vite, care tiene 3 dile, adica in 8, 9, 10 Decembre.

Miercurea in 26 Ianuariu 1868.

Oficiolatulu scaunalu.

Inscintiare.

Cu emisulu in. r. gubernio transilvanu din 28 Novembre 1867 Nr. 23589 se dede voia comunei Sacadatu, in scaunulu Sibiiului, cá se tiena tergu de tiéra descamdata pe 5 ani si adica 1-ulu tergu in 18 Aprile 1868 si totu asia pana eschisivu la 1872.

Sacadate in 21 Februariu 1868.

1—3 Oficiulu comunalu.

Nr. 23. 1868. 1—3

CONCURSU.

In comun'a montana Rosi'a in comitatulu Albei inferiore in Transilvani'a, statiunea de fisicu montanu in urm'a abdicerei d. Dr. Teodoru Simai, a devenitu vacanta.

Cu statiunea acésta e impreunatu unu salariu anualu de 720 fl. v. a., unu intertenemento de cate 120 fl., bani de cortelu 100 fl. v. a., precum si dreptulu de pretensiune, dupa normele prescrise pentru oficialii de statu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune, instruindu cererile loru cu documentele recerute, — in care este a se arata perfectiunea in scintu'a medicinala, cunoscinti'a perfecta a limbei romane si maghiare, — au sa substerne pe calea autoritatiloru locale concernente, cel multu pana la finea lui Aprile a. c. la „Directiunea fondului pisctiu din Abrudu si Rosi'a".

Abrudu in 28 Febr. 1868.

Dela directiunea fondului pisctiu din Abrudu si Rosi'a.

Ce e intr'adeveru bunu se aprobéza totudeuna!

De mai multi ani patimiesm de o tusse rea si de o greutate mare de peptu. Morbulu acesta deveni in decursulu acestei veri atatu de reu, incatu in etate de 66 ani credeam, ca-mi apropiea finea vietiei. Dara mi se recomendă din partea domnului pastore localu Graupner

Syrupulu albu de peptu de plante

a Dr. de medicina **Hoffmann,**

in urm'a carei impartasiere numai de patru diumetati de sticla, astadi pre cea mai mare bucuria a mea, pote dice, ca morbulu meu a disparutu cu totulu si me aflu sanetosu pe deplin. Mi ticnu de detorintia, de a recomendá cu totu adinsulu susu numitulu Syrupu de pepta publicului asemenea suferitoriu-patientu. —

Buchheim longa Lausigk, in 21 Nov. 1865.

Ioane Gottl. Müller, mosieriu calatoriu.

Pentru Brasiovu tiene depositu in sticle a 2 fl. 1 fl. si 50 cr. d. l. B. Popovicia, la „canele albu".

Cursurile la burs'a in 17. Mart. 1868 ata asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 51 cr. v.
Augsburg	—	—	114 „ 50 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.